

tijden waarin de fabrikanen een staking zeer welkom is. Zij ontslaan de stakende, en als zij geen andere arbeiders krijgen, sluiten zij een poos de fabriek. Zij kunnen laten arbeiden wanneer zij willen, want zij hebben de machines en het geld, om de grondstoffen in te kopen." Vaak hoorde ik nu: "De staat moet de fabrikanen dwingen, hooger loon te betalen." Antwoord daarop: "Ja, die laten zich niet zoo zonder meer dwingen. Die zeggen dan: Als wij niet zooveel verdienen kunnen als wij willen, sluiten wij de fabriek. Wij hebben de machines, en kunnen daarom laten voortbrengen zooveel als wij willen." Bijzondere nadruk legde ik altijd op de woorden: "Zij hebben toch de machines", om de kinderen het kenmerkende der kapitalistische productiewijze, het privaateigendom der productiemiddelen voor oogen te voeren. En het is merkwaardig, hoe nu de kinderen vol geestdrift beginnen te zoeken, om hier een uitweg te vinden. Zoo was het zeer interessant, als enkele kinderen als oplossing vonden de machines verwoesten. Zij dachten evenals de primitieve arbeiders in den aanvang der industrie. Hier gaf ik hun natuurlijk het antwoord, dat het verwoesten der machines niet alleen den arbeiders, maar ook den vooruitgang in de cultuur groote schade toebrengt. "Wat kan men toch doen om dat nu beter te maken." Daar kwam het antwoord uit de kinderen: "De machines van de fabrikanen afnemen." "En aan wien geven?" vroeg ik. "Aan de arbeiders!" riepen direct eenige kinderen. "Zeer goed, dan zouden de arbeiders zooveel voortbrengen, als alle menschen noodig hadden, niet meer en niet minder. Dan zou alles veel beter zijn. De machines aan de gemeenschap toewijzen, aan de geheele maatschappij geven, noemt men vermaatschappelijken of met een vreemd woord: socialiseeren. De menschen die dit doel nastreven, noemt men socialisten of ook sociaal-democraten."

K. SCHILDER.

BOEKBESPREKING.

"Opvoeding en Onderwijs." Paedagogiek voor aanstaande en jonge Christelijke Onderwijzers, door W. A. van Wijk. Docent aan den Hoofdactecursus te Goes.

Goes. — Oosterbaan & Le Cointre.

Vergis ik mij, wanneer ik meen, dat dit boek alle andere, die gebruikt worden voor de opleiding van onderwijzer en onderwijzeres, zal verdringen? Men vindt hierin letterlijk alles, wat toekomstige paedagogen aan voorlichting noodig hebben.

De stof is tot in haar onderdeelen zaakkundig verwerkt.

Hierin wordt o.m. gehandeld over de opvoeding in het algemeen en de schoolopvoeding in het bijzonder, de verhouding van kerk en school, de klassenindeling, lesrooster, leerplan, schoollokalen en schoolbanken, schoolhygiëne, methodiek, afzonderlijke leervakken,

schoolrecht, tevel, om er hier een overzicht van te geven.

De schrijver gaat niet apodiktisch te werk, maar behoogend en documenteerd met cijfers en feiten, terwijl wat de beginselen betreft steeds wordt teruggegaan op de Heilige Schrift.

Door inhoudsopgave aan den kant is men dra in het boek wegwijst. Daarenboven is de stijl eenvoudig, gelijk het in zulk een werk behoort en tevens (of daardoor) helder.

Niet het minst doet weldadig aan de beslistheid, welke hieruit tegentreedt.

Het heeft een omvang van 575 bladzijden, waardoor aan alle kwesties voldoende aandacht kon worden geschonken.

Uiteraard interesseerde mij het meest het hoofdstuk over de Ziekunde. De schrijver sloot zich hier het nauwst aan bij de oudere Psychologie. Men kan hem dit moeilijk evel duiden. 't Was voor hem het veiligst. Zoolang er geen wetenschappelijk handboek van Gerefomede Psychologie, waarin ook de nieuwste vraagstukken zijn doordacht, is verschenen, is deze weg de aangewezen.

Uit het titelblad heb ik geleerd, dat de lezaren aan Hoofdactecursussen het praedikaat van „docent" mogen voeren.

Om te resumeeeren: dit boek heft onze lagere-school-paedagogiek omhoog.

HEPP.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Drietal te:

Urum: M. Elzinga te Grootegast; P. v. d. Sluis te Dirksborn en J. H. Staal te Wierden.

Tweetal te:

Drachten (2e pred.-pl.): J. F. van Hulsteijn Jr te Middelstum en I. H. Kniper te Winsum.

Beroepen te:

Alblasserdam: J. Joh. Wielenga te Waddinxveen. Elburg: cand. P. de Feijter te Axel. H.-L. Ambacht: A. B. W. M. Kok te Wommela. Urum: P. v. d. Sluis te Dirksborn. Wansward a. d. Streek: A. J. Bouma te St-Jac. Parochie. Westmaas: cand. P. de Feijter te Axel. Workum: J. H. A. Bosch te Nijverdall. Zuidwolde (Gr.): M. Elzinga te Grootegast. Zwammerdam: A. B. W. M. Kok te Wommela.

Aangenomen naar:

Apeldoorn (2e beroep): P. C. de Bruijn te Oudewater. Bruinisse-Oosterland: cand. D. Bremmer Dz. te Gorinchem.

Bedankt voor:

Aalten (3e pred.-pl.): Dr D. K. Wielenga Gzn te Baumbrugge. Hoek (Z.): cand. D. Bremmer Dz. te Gorinchem. Onderdendam: cand. J. W. v. Tol te Assen. Schoondijke: cand. D. Bremmer Dz. te Gorinchem. Vlaardingen (vac.-W. Sieders): Dr S. P. Dea te Dwingeloo. Westmaas: cand. D. Bremmer Dz. te Gorinchem.

Afscheid van:

Exmura: H. de Lange. Tekst: Jud. 1:24 en 25.

Intrede te:

Oeltgensplaat: H. de Lange. Tekst: 1 Cor. 3:14 en 15. Spijk (Gr.): J. Visscher. Tekst: Jes. 40:3-5a. Ten Post: cand. R. Ramaker. Tekst: Jud. 20:21.

Kerkinstellings. Te Opende (Gr.) worden Tweeden Pinksterdag de ambten ingesteld bij de Geref. Kerk aldaar. Tot dusver woonden de leden der Geref. Kerk te Opende bij de Geref. Kerk van Sushuistervren (Fr.) in. De godsdienstopleidingen werden voorlopig in de Ch. school gehouden.

Tegen herhaalde bevestiging. Een voorstel, om herkozen ambtsdragers opnieuw te bevestigen, vond in den Kerkeraad der Geref. Kerk te Leiden geen meerderheid.

Te Utrecht zal de Kerkeraad der Geref. Kerk na de zomervacantie beginnen met het beroepingswerk in de vacature. De J. E. Goudappel.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Drachten: R. E. Sluiter te Assen. IJmuiden: J. P. Meijering te Nieuwpoort.

Bedankt voor:

Utrecht: G. Wisse te Arnhem.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Tweetal te:

Rijssen: J. Franje te Barmseveld en H. Kieft te Veenendaal.

Beroepen te:

Goes: A. Verhagen te Middelburg. Rijssen: J. Franje te Barmseveld. Sheldrecht (2e maal): A. Verhagen te Middelburg.

Bedankt voor:

Kalamazoo: A. van Dyke te Nieuw-Beijerland. Sioux Center-Rockvalley: A. van Dyke te Nieuw-Beijerland.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Drietal te:

Oudelande (by Goes): M. J. Beukenhorst te Sluis, J. L. Dippel te Groningen en J. C. Elenbaas te Borssele.

Beroepen te:

Amstelveen: J. Vermeulen te Noordwijk a. Zee. Deventer en te Rijnsaterwoude (toez.): cand. A. J. Hoekzema, te Nijkerk (Vel.). Oud-Beijerland: A. C. Enkelmar te Hasselt. Oudelande (by Goes): M. J. Beukenhorst te Sluis. Patrega. ca. (toez.): H. Honders te Zoeterwoude. St. Annaland: W. Deur te Zegveld. Waarde: H. Bogers te Zoelen. Willige-Langerak: cand. A. M. Hoekzema te Nijkerk (Vel.). Zierikzee: cand. A. J. Hoekzema te Nijkerk (Vel.). Zierikzee (vac.-J. G. Steenbeek Jr.): G. J. Waardenburg te Hansweert.

Aangenomen naar:

Elkerzee (toez.): cand. J. C. Neelman te Rotterdam.

Bedankt voor:

Garijp: K. Hielkema te Kampen. Rouwen: G. Alers te Nieuw-Lekkerland.

Intrede te:

Amsterdam: J. Koog. Tekst 2 Cor. 8:9. Oude-Tonge: D. Bax Han. Tekst: Ezech. 2:7.

Voor de vele vriendelijke belangstelling op mijn 70sten verjaardag mij betoond betuig ik mijn hartelijken dank.

Prof. Dr. W. GERSINK.

GLAS IN LOOD.

Geschilderd en gebrand Glas.

J. BROERE - ROTTERDAM

Opgericht 1896

DIJKSTRAAT 115-117-119

Telefoon 2407.

N.V. „REFORM" - Groningen

Dir.: E. BOERMA

Heerestraat 58 - Telef. 755

DAMES- EN HEEREN- KLEEDING naar Maat.

Uitgave van

OOSTERBAAN & LE COINTRE Goes

J. C. WIRTZ Cz.

BEKNOPT OVERZICHT DER KERKGESCHIEDENIS.

VIERDE vermeerderde druk.

Prijs 40 cts.

Wat wil Callenbach's Christelijke Bibliotheek?

Zij stelt een ieder, ook hen die over bescheiden middelen beschikken, in de gelegenheid om langzaam maar zeker een eigen bibliotheek te verwerven.

Men begint nu met zich te abonneren en men ontvangt dan direct het zooveel verschenen 3e deel van den 27en jaargang: TOEN HET BEGON TE LICHTEN door P. DE ZEEUW J.Gzn. Een verhaal uit de dagen van Leiden's beleg in 1574.

Tegelijk daarmede ontvangt men het 1e en 2e deel van dien jaargang: DE DAGERAAD DES HEILS door J. J. KNAP Czn.

Schriftverdenkingen bij 12 platen in kleurendruk van HAROLD COPPING. Groot kwarto formaat; en EXCELSIOR door K. PAPKE.

Tenslotte ontvangt men bij verschijning als de dl. HET LICHTENDE SPOOR door L. PENNING.

Abonnementsprijs f.6.— voor ingenaamde en f.8.25 voor gebonden deelen; franco per post f.0.75 hooger.

Catalogus op aanvraag verkrijgbaar. Abonnementen worden aangenomen in elken soliedien boekhandel en bij den uitgever

G. F. CALLENBACH te NUKERK.

IN ELK HUIS EEN ORGEL!

GANZEVOORT'S ORGELHANDEL - ZWOLLE

heeft steeds in voorraad een groote keuze

AMERIKAANSCH EN DUITSCHE ORGELS

Reilen - Verboren - Reparereren - Termijnbetaling

Uitgave van OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.

OPVOEDING EN ONDERWIJS

Paedagogiek voor aanstaande en jonge Chr. Onderwijzers, door W. A. VAN WIJK,

Leerzaam aan den Cursus voor de Hoofdakte te Goes.

Prijs (576 blz. gr. 8°) f.6.—

Heeren Leeraren, die bij de opleiding ten opzichte van het nu zoo vooraanstaande vak Opvoedkunde wenschen gebruik te maken van een werk, dat zoowel voor de nieuwe examens alsook voor de praktijk der opvoeding en het onderwijs in onze Chr. Scholen groote voldoening kan schenken, gelieven niet te verzuimen, met dit boek in allen ernst kennis te maken, en het zoo spoedig mogelijk op hun lessen in te voeren.

Ook in geen enkele schoolbibliotheek mag dit werk ontbreken. Elke school behoort een of meer exemplaren ter beschikking te hebben van het personeel.

Restaureeren van Kerkorgels

Plaatsen van Electriche Windmachines

Stemmen per Abonnement.

De billijkste tarieven, en door bekwaame Orgelmakers

M. SPIERING, Kerkorgelfabriek, Dordrecht.

SCHOLENBOW

DOOR E. J. ROTHUIZEN, ARCHITECT TE ARNHEM, H. J. KOCKX, ARCHITECT BIJ DE RIJKS-ONDERW.GEBOUWEN EN K. BRANTS, INSPECTEUR BIJ HET LAGER ONDERWIJS.

Bovenstaand werk is een onmisbaar boek voor elk SCHOOLBESTUUR, hetwelk bouwplannen heeft. Dit boek behandelt heel uitvoerig zoowel de gebouwen als de speeltoerren en het meubilair.

VRAAG PROSPECTUS BIJ UW BOEKHANDELAAR OF BIJ DE UITGEVERS OOSTERBAAN & LE COINTRE TE GOES.

ORGELS P. BLAD PIANO'S

JANSKERKHOF 11 - UTRECHT

Levering franco huis door

: geheel Nederland :

GEEN ADVERTENTIE

in „DE REFORMATIE" blijft zonder resultaat, omdat zij door DUIZENDEN wordt gelezen!!

?? WAAROM ??

GEEN ADVERTENTIE VAN U OP DEZE PLAATS?

Uw succes ware verzekerd!!

1925

Aan belanghebbenden wordt bericht dat thans verzonden zijn de PROEF-SCHILDERINGEN met INTEKEN-LUSTEN van den

MARANATHA SCHEURKALENDER

bewerkt door

Dr. J. J. KNAP - Dr. J. C. DE MOON en den Heer J. SCHOUTEN

Als PREMIEBOEK

wordt aangeboden:

TROUW IN DEN STRID

Een verhaal uit den tijd der

Fransche omwenteling

door JOHANNES

Prijs van den Kalender 90 cts

Van het Premieboek 65 cts

Met weinig moeite zijn van dezen Kalender met prachtig schild vele exemplaren in elken kring te verkoopen waardoor een flinke bijverdienste

kan worden verkregen. Op aanvraag wordt inteekeentij met proefschild gaarne toegezonden door den uitgever

KAMPEN J. H. KOK

Als ik mij misleid, omdat w. duldigheid zichtig te dat vaak dan een Overdr

pastorie niet behoort bloot aan bedoeid.

Ik wer van bui niet te p Wonder, kunnen v wel, en n nkrijk dinstig een bure wel zoo andere v even in t en ander toch te k men koo listje on medeleve van acht goede g heeft be looze. Me zeggen: gouden geven o En voora te beter te versch Vooraf pastorie.

Geen l philanthro luchtte i over de practische ongeveer Wees li geldschie werkvers een gew vinden. avonden. ziekgezel gelings: men eer neugate hoorzaam het, dat

Dit be dominees dingen i onze me meenen nog wat omstandi pastorie zeker w Maar En zo